

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 56/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], zastúpených advokátom doc. JUDr. Štefanom Kočanom, PhD., Nitrianska 1837/5, Piešťany, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 127 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 84/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. januára 2019 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 127 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1

Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 84/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa návrhom na vydanie platobného rozkazu zo 6. februára 2015 domáhajú zaplatenia sumy vo výške 15 000 € s príslušenstvom proti žalovanej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „žalovaná“) z dôvodov uvedených v návrhu, ako aj vo vyjadrení k odporu žalovanej z 2. júna 2015. V napadnutom konaní nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti meritórne rozhodnuté.

3. Sťažovatelia uviedli, že žalovaná sa na základe zmluvy o dielo č. 2/2013 zo 7. októbra 2003 (ďalej len „zmluva o dielo“) zaviazala zhotoviť pre sťažovateľov stavbu „Rodinný dom“. Sťažovatelia uhradili 7. októbra 2013, t. j. v deň podpisu zmluvy o dielo, žalovanej ako zálohu na zhotovenie diela sumu vo výške 10 000 € a 20. novembra 2013 sumu vo výške 5 000 €. Sťažovatelia 7. marca 2014 odstúpili od zmluvy o dielo, a to z dôvodu celkovej nespokojnosti so zhotovovaním diela, postupom prác žalovanej a kvalitou doteraz vykonaného diela. Žalovaná na stavbe rodinného domu nevykonávala činnosti kvalifikovane s odborne spôsobilými osobami a nedodrжала ani technologické a pracovné postupy.

4. Sťažovatelia v sťažnosti zrekapitulovali doterajší priebeh napadnutého konania špecifikáciou dôvodov, prečo okresný súd viaceré doteraz nariadených pojednávanií odročil. Sťažovatelia následne poukázali na skutočnosť, že okresný súd podľa nich nepochopiteľne a neopodstatnene uznesením č. k. 5 C 84/2015-75 zo 7. marca 2016 konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 11 Cb 56/2014 (konanie o neplatnosť odstúpenia od zmluvy). Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovatelia odvolali, pričom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) o odvolaní sťažovateľov rozhodol uznesením č. k. 3 Co 97/2016-92 z 9. júna 2016 (ďalej len uznesenie krajského súdu“) tak, že zmenil uznesenie okresného súdu a návrh na prerušenie konania zamietol. Uznesenie krajského súdu bolo okresnému súdu doručené už 21. júna 2016, avšak

sťažovateľom bolo doručené až 6. decembra 2016, čím podľa názoru sťažovateľov došlo k hrubému porušeniu základných zásad a princípov, na ktorých je postavené súdne konanie.

5. Podľa názoru sťažovateľov nekonaním okresného súdu a priet'ahmi, ktoré tým vznikli, bolo umožnené konateľovi žalovanej previesť svoj obchodný podiel a spoločnosť. Z uvedeného dôvodu konajúca sudkyňa na pojednávaní uskutočnenom 9. novembra 2017 uviedla, že žalovaná v konaní už ako strana sporu nevystupuje, keďže konateľ spoločnosti previedol svoj obchodný podiel, a spoločnosť, ktorá nastúpila po žalovanej, sa volá [REDAKOVANÉ]. Okresný súd v danej súvislosti konštatoval, že ide o totožnú obchodnú spoločnosť s tým istým IČO, avšak zmenil sa konateľ spoločnosti a spoločník. To znamená, že pôvodný konateľ spoločnosti pán [REDAKOVANÉ] už nie je konateľom a nie je pasívne legitimovaným ani ako fyzická osoba, ani ako konateľ právnickej osoby v tomto spore. Z uvedeného dôvodu bolo aj toto pojednávanie odročené.

6. Sťažovatelia s poukazom na uvedené skutočnosti sú toho názoru, že okresný súd bol od 2. júna 2015, keď sa sťažovatelia vyjadrili k odporu žalovanej, do 11. januára 2016, keď sa malo konať prvé pojednávanie, nečinný. Za ešte závažnejšiu považujú sťažovatelia skutočnosť, že okresný súd je tiež nečinný od 9. júna 2016, keď krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu a návrh na prerušenie konania zamietol, pričom samotné doručenie rozhodnutia vydaného 9. júna 2016 okresnému súdu trvalo 6 mesiacov.

7. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd svojou nečinnosťou robí priet'ahy v súdnom konaní, čím je samotné súdne konanie nehospodárne a sťažovateľov zaťažuje nad mieru prípustnú zákonom a zároveň u sťažovateľov vytvára dojem odmietnutia spravodlivosti a odmietnutia poskytnutia zodpovedajúcej súdnej ochrany.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„1. Základné práva Sťažovateľa 1 a Sťažovateľa 2 podľa čl. 127 ods. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu v Humennom porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi 1 a 2 primerané zadosťučinenie vo výške 20.000 €, ktoré je porušiteľ povinný uhradiť sťažovateľovi do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi 1 a Sťažovateľovi 2 náhradu trov právneho zastúpenia o výške 298,08 €, ktoré je povinný porušiteľ zaplatiť do jedného mesiaca odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

12. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

14. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

15. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na návrh rozhodnutia (petit), ktorý skoncipoval právny zástupca sťažovateľov v záverečnej časti sťažnosti. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane vyslovil, že návrh rozhodnutia (petit) musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy v spojení s § 50 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu vo veci (m. m. II. ÚS 37/02, III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že návrh na rozhodnutie uvedené požiadavky nespĺňa, môže takúto sťažnosť odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a to zvlášť vtedy, ak je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom).

16. Sťažovatelia v sťažnosti namietajú prietahy v namietanom konaní okresného súdu, ktorého sa mal okresný súd dopustiť svojou nečinnosťou. Ústavný súd dáva právnenému

zástupcovi sťažovateľov do pozornosti, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je v ústave zakotvené v čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom sťažovatelia v petite sťažnosti uvádzajú čl. 127 ods. 1 a 2 ústavy, ktoré upravujú možnosť fyzických a právnických osôb podať ústavnú sťažnosť, ako aj procesný postup ústavného súdu v prípade vyhovenia sťažnosti. Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v daných ustanoveniach zakotvené nie je. Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov rovnako nie je zakotvené ani v čl. 36 ods. 1 listiny.

17. Ústavný súd zároveň poukazuje aj na ďalší nedostatok petitu sťažnosti, ktorý spočíva v tom, že sťažovatelia v ňom presne nešpecifikovali konanie okresného súdu uvedením spisovej značky. Spisová značka napadnutého konania okresného súdu je síce uvedená v záhlaví sťažnosti, avšak v petite sťažnosti uvedená nie je. Keďže ústavný súd je viazaný práve petitom sťažnosti, nemohol daný nedostatok opomenúť.

18. Poukazujúc na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovateľmi predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci. Z uvedeného dôvodu je formulovaný petit podanej sťažnosti nevykonateľný. Uvedené nedostatky zakladajú dôvod na odmietnutie sťažovateľmi podanej sťažnosti z dôvodu nesplnenia zákonom prepísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

20. V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene

a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní pre nesplnenie náležitostí predpísaných zákonom o ústavnom súde (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov formulovanými v petite ich sťažnosti.

22. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľa v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priesťahom, predložili ústavnému súdu novú sťažnosť obsahujúcu všetky zákonom predpísané náležitosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2019